

րիչ խեղճ տունկեր . միայն քիչ տեղեր արմաւենուոյ անտառներ կը տեսնես : Կենդանիներու մէջ՝ տեսակ մը մամուկ կայ , պզտիկ բզէզ մը , որ երբեմն աւազին վրայ խել մը մղոններու երկայնու թեամբ գետինը կը ծածկէ . կապիկներ , վիթ , վայրի եզի տեսակ մը , առիւծ , յովազ . ջայլամն շատ կայ հոս , որ մողէս , խխունջ ու քանի մը տեսակ խոտ ուտելով կ'ապրին . նոյնպէս ուզտերը , այծերը ու խոյերն ալ բազմաթիւ են , ու ուլասիաներուն մէջ կը բնակին . մէկ կողմանէ ազաւաններն և ուրիշ գիշակեր թռչուններ անապատին վրայ տարածուած դիակներուն վրայ կը յարձակին , մէկ կողմանէ ալ Սաւրիտանացոց գամիւռ շուները կ'ուտեն զանոնք . այս ամէն կենդանիները գրեթէ առանց ամենեին ջուր խմելու կ'ապրին այս անապատիս մէջ . իսկ ձի շատ քիչ կը գրտնուի , որոնք երբեմն ջրի տեղ կաթ կը խմեն :

Թէպէտ այսպիսի վախնալու անապատ է Սահարա , բայց 'ի վերայ այս ամենայնի խել մը կարաւաններ անոր մէջէն կ'անցնին այլ և այլ տեղեր երթալու համար , որոնց մէջ Սաղըրպէն Դումպուբդու գացող կարաւանները աւելի գլխաւորներն են : Սակայն այդ կարաւանները ուղիղ գծով չեն կրնար երթալ , հապա ուլասիաներուն դրբին համեմատ կը խոտորին :

Ընապատիս մէջ բնակող ժողովուրդները երկու ազգ կը բաժնուին . Սաւրիտանացիք և Պէրպէրք . Սաւրիտանացոց աւելին շանաւոր ցեղերը Դրարզաս ու Պրաքնաս ըսուածներն են . Պէրպէրները երկու ցեղ են , որոնք Դուարիք ու Դիպպոսք կ'ըսուին : Ըստ երկու ազգերուն , և գլխաւոր ուլասիաներուն ու անոնց քաղաքներուն վրայ խօսելու զանց կ'ընենք հոստեղս , որովհետև մեր վախճանը հոստեղս Սահարայի ընդհանուր տեսարանը նրկարագրել է :

ՄԱՆՐԱՎԻՊ

Ողորմութիւն :

Օր մը Սողիէր իր Շաբէլ բարեկամին հետ գեղէն դառնալու ատեն ճամբան մուրացկան մը դիմացը ելաւ իրմէ ողորմութիւն ուզելու : Սողիէր ձեռքը ծոցը տարաւ , ստակ մը հանեց տուաւ , ու անցաւ գնաց : Երբ արդէ տար ձաւ առածը նայեցաւ , և մէկէն սկսաւ անոր ետեւէն վազել ըսելով . “ Պարոն , խաբուեր ես , տուածդ ոսկի է , ” : Եւ խօսքիս Սողիէր ուրիշ ոսկի մ'ալ ծոցէն հանեց ու տուաւ մուրացկանին . վերջէն դարձաւ իր բարեկամին , “ Նայէ , ըսաւ , առաքինութիւնը ուր տեղուանք կը ծածկուի , ” :

Ըրիտոտեղ փիլիսոփան մեղադրեցին անգամ մը թէ Վնչ այդ դատարկապորտ մարդուն ելար ողորմութիւն տուիր , որ իր ծուլութեանն ու միլութեանը պատճառաւ այդ խեղճութեան մէջ ընկած է : Պատասխանեց իմաստունը . “ Նայէ թէ ատ մարդուն , հապա մարդկային խեղճութեան օգնեցի , ” :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՌԱՅ

Աղքատ է մարդս՝ չէ թէ բան մը չունենալուն համար , հապա վասն զի չաշխատիր : Թէպէտ և մէկը եկամուտ մըն ալ չունենայ , բայց միայն աշխատի , անոր պէս բարեկեցիկ է , որն որ առանց աշխատութեան հարիւր սկուտ եկամուտ ունենայ : Ով որ աղքատ է ու ձեռքը արհեստ մը ունենայ՝ ամենեին աղքատ չուիք քան զայն , որ թէպէտ տասը արտ երկիր ունի , բայց աշխատելով պիտի գտնայ իր կերակուրը : Այն դործաւորն որ հարազատ զաւակացը իր արուեստը ժառանգութիւն կը ձգէ , այնպիսի բարեք մը կը թողու՝ որ որչափ իրենք բազմաթիւ են , այնչափ անիկայ ալ կ'աճի : Բայց ամենեին նոյնպէս չէ՝ որ մէկը ապրուստի համար իր ունեցած տասն արտ իր զաւակացը մէջ բաժնէ :